

POROČILO O DELU SLOVENSKEGA GEOLOŠKEGA DRUŠTVA V LETU 2019 IN NAČRT DELA ZA LETO 2020

Slovensko geološko društvo (SGD) si je kot nevladna in neprofitna organizacija prostovoljno združenih strokovnjakov in ljubiteljev geologije zadalo za temeljni cilj napredek znanosti in prakse na področju vseh vej geologije, ki je zapisan tudi v njegovem statutu.

Skozi vsa leta društvo deluje v skladu z določili statuta in s programom dela, ki je sprejet na sejah IO društva v vsakem koledarskem letu. V letu 2019 je bil program sprejet na seji razširjenega Izvršnega odbora društva 20. marca. Večina postavk zastavljenega programa je bila realizirana.

1. Aktivnosti društva v letu 2019

1.1. Strokovna predavanja

- 1.1.1. Predavanje **mag. Matije Križnarja** (Prirodoslovni muzej Slovenije) z naslovom »**Geološko-naravoslovni sprehod po Maskarenskih otokih**« je bilo 20. marca 2019 ob 18.30 uri v Ljubljani na Geološkem zavodu Slovenije, Dimičeva ul. 14, v veliki dvorani v VI. nadstropju.
- 1.1.2. Predavanje **prof. dr. Alfreda Uchmana** (Jagiellonian University) z naslovom »**Globokomorski sledni fosili – vpogled v skrito paleookolje / Deep sea trace fossils – insight into hidden paleoenvironment**« je bilo 28. marca 2019 ob 17. uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Aškerčeva 12, v predavalnici 209.
- 1.1.3. Predavanje **dr. Blaža Miklaviča** z naslovom »**Bo dovolj vode za vse? Študija o zalogah pitne vode v spreminjajočih se klimatskih razmerah na mikronezijskem otoku**« je bilo 18. aprila 2019 ob 17. uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Aškerčeva 12, v predavalnici 209.
- 1.1.4. Predavanje **dr. Polone Kralj** (Geološki zavod Slovenije) in **Tanje Lukežič** (Zavod RS za varstvo narave, OE Nova gorica) z naslovom »**Vulkanske kamnine Stropnika**« je bilo 25. aprila 2019 ob 17. uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Aškerčeva 12, v predavalnici 209.
- 1.1.5. Predavanje **dr. Mateje Gosar** (Geološki zavod Slovenije) z naslovom »**Geokemično ozadje in zgornja meja naravne variabilnosti kemičnih elementov v tleh Slovenije**« je bilo 29. maja 2019 ob 17. uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Aškerčeva 12, v predavalnici 209.
- 1.1.6. Predavanje **dr. Carlosa Martineza Pereza** (University of Valencia) z naslovom »**Conodont element function; New data from the exceptional Middle Triassic Slovenian fossil record**« je bilo 27. junija 2019 ob 17. uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Aškerčeva 12, v predavalnici 210.
- 1.1.7. V počastitev 120 let od rojstva prof. dr. Ivana Rakovca je bilo 19. septembra 2019 v Prirodoslovnem muzeju Slovenije ob 18. uri predavanje **mag. Matije Križnarja** v sodelovanju z **dr. Katico Drobne** in **dr. Dragico Turnšek**.
- 1.1.8. Predavanje **dr. Saške McGrath** (South West Bournemouth Water) z naslovom »**Oskrba z vodo in okoljska problematike v SW Angliji**« je bilo 2. oktobra 2019 ob 17. uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Aškerčeva 12, v predavalnici 209.

1.2. Strokovna posvetovanja in okrogle mize

- 1.2.1. SGD je v sodelovanju z Geološkim zavodom Slovenije sodelovalo pri izvedbi **7th Symposium on Mesozoic and Cenozoic Decapod Crustaceans**, ki je bil od 17. do 21. junija 2019 v Ljubljani.
- 1.2.2. V sodelovanju z Geološkim zavodom Slovenija in Evropskim združenjem za geokemijo (European Association of Geochemistry – EAG) je bilo 27. novembra 2019 na Geološkem zavodu Slovenije organizirano predavanje **prof. dr. Karen Hudson Edwards** (Univerza Exeter). Predavanje je obravnavalo tematiko rudarskih odpadkov, geokemične procese, ki se v njih dogajajo ter njihove vplive na okolje in zdravje prebivalcev.
- 1.2.3. V sodelovanju z Oddelkom za geologijo NTF je bilo 29. novembra 2019 na Aškerčevi 12 organizirano **24. posvetovanje slovenskih geologov**.

1.3. Aktivnosti za promocijo geologije

Z delavnicami želimo prikazati različne možnosti oz. pristope k podajanju geoloških vsebin s pomembnim poudarkom na uporabnosti v vsakdanjem življenju.

- 1.3.1. Na **47. mednarodnih dnevih mineralov, fosilov in okolja MINFOS** 11. in 12. maja 2019 v Trzinu smo sodelovali z razstavo **100 let poučevanja geologije na Univerzi v Ljubljani** in delavnico **Učimo se geologije**. Sodelovanje je potekalo z Oddelkom za geologijo NTF in GeoZS. Na dogodku je Slovensko geološko društvo prejelo pohvalo o sodelovanju.
- 1.3.2. Z delavnico **KamenCheck** – lov za geološkimi zakladi smo sodelovali na prireditvi **Vrt eksperimentov v okviru 11. Znanstivala** 1. in 2. junija 2019. Obiskovalci so preko igre (geolov) reševali geološke izzive. Pri tem so si pomagali z aplikacijo KamenCheck in preiskovalnim geološkim kompletom. Spoznali so različne kamnine, minerale in njihovo uporabo v vsakdanjem življenju.
- 1.3.3. Na **EGU kongresu**, ki je bil v aprilu 2019 na Dunaju, je bil uspešno predstavljen koncept Dneva geologije. Pripravljen je bil prispevek z naslovom »Geology every day! – an example of educational workshop to teach the geology«.
- 1.3.4. V sklopu konference **Hidden geography in Iliščevih dnevov** (avgust 2019) smo predstavili rezultate analiz učnih načrtov in učbenikov. Pripravljen je bil prispevek z naslovom »Geology revealed - geological contents in Slovenian curriculum and textbooks«. Izvedena je bila tudi delavnica, kjer smo predstavili različne pristope uporabe aplikacije KamenCheck.

1.4. GeoTEK

Slovensko geološko društvo je 12. oktobra 2019 organiziralo četrti tradicionalni **GeoTEK**, tokrat na območju nekdanjega rudnika Sitarjevec v Litiji. Udeležilo se ga je 30 članov SGD in simpatizerjev geologije. Tekalci so se spopadli s 5 km tekaško traso, pohodniki pa so se od ploščadi počasi odpravili do bližnjega oddajnika nad mestom Litija. Po poti so šli mimo dveh odprtih rudniških rovov. Za strokovno razlago po poti so poskrbeli Miha Dobravec (vodič po muzejskem delu rudnika in študnet geologije), Mateja Gosar in Valentina Pezdir (Geološki zavod Slovenije), svoje pa so pridali tudi sami udeleženci, ki so se tekom svoje poklicne poti srečali z geološko problematiko rudnika Sitarjevec in bližnje okolice. Pohodniki so izvedeli nekaj o pomenu in zgodovini rudnika, o nastanku orudjenja in mineralni paragenezi ter okoljskih izzivih, ki jih predstavlja rudnik danes.

1.5. Geološki izleti in ekskurzije

1.5.1. Dvodnevna strokovna ekskurzija v Geopark Karavanke

4. in 5. oktobra 2019 je SGD organiziralo dvodnevno strokovno ekskurzijo v Geopark Karavanke. Po geoloških točkah in zanimivostih so nas vodili dr. Walter Poltnig, dr. Darja Komar in mag. Mojca Bedjanič. Ogljedali smo si Obirsko sotesko, Sotesko Korške peči in Potok graben, Šajda prelaz, Podkanjski slap, goro Sv. Heme, obiskali smo Podzemlje Pece – turistični rudnik in muzej, Obirsko jamo ter mineralni izvir »Carinthia Lithium«.

1.5.2. Geološki izlet v Belo krajino

20. novembra 2019 je SGD organiziralo ogled Muzejske hiše Semič in Centra narave Bele krajine, kjer smo si ogledali razstavo. Precejšen del razstave je namenjen geološkim vsebinam, in sicer nastanku belokranjskih kamnin, njihovi uporabi in kraški krajini ter ranljivosti podzemlja. Po razstavi so nas vodili avtorji razstave: Boštjan Rožič, Petra Žvab Rožič, Rok Brajković in Marijan Poljak. Na poti do Semiča smo si ogledali kamniti gozd in izvir Krupe.

1.6. Mednarodno delovanje in članstvo v tujih in domačih zvezah

1.6.1. EFG – European Federation of Geologists

Član SGD Marko Komac je bil novembra 2018 izvoljen za predsednika EFG, 24 naših članov pa sodeluje v strokovnih svetovalnih telesih EFG.

SGD kot član Evropskega združenja geologov (EFG) sodeluje v evropskih projektih Obzorje 2020 (Horizon 2020). V letu 2019 smo uspešno zaključili aktivnosti v projektih UNEXMIN – Podvodni raziskovalec potopljenih rudnikov (*An Autonomous Underwater Explorer for Flooded Mines*) in CHPM 2030 – Soproizvodnja toplotne in električne energije ter pridobivanje kovin (*Combined Heat, Power and Metal extraction from ultra-deep ore bodies*). V letu 2019 se nadaljuje projekt INFACT – Inovativna, neinvazivna in popolnoma sprejemljiva tehnologija raziskovanja (*Innovative, Non-Invasive and Fully Acceptable Exploration Technologies*). Pričele so se aktivnosti na projektih ENGIE – Vzpodbujanje deklet za študij geo in inženirskih ved (*Encouraging Girls to Study Geosciences and Engineering*), CROWD THERMAL – Sodelovanje družbe pri razvoju geotermalnih projektov z uporabo alternativnih virov financiranja (*Community-based development schemes for geothermal energy*) in ROBOMINERS – Razvoj bio-navdihnjenega robotskega rudarja (*Resilient Bio-Inspired Modular Robotic Miner*).

SGD je član sledečih organizacij in združenj

1.6.2. INQUA – International Union for Quaternary Research

1.6.3. ProGEO – The European Association for the Conservation of the Geological Heritage

1.6.4. EMU in IMA – European Mineralogical Union in International Mineralogical Association

1.6.5. SIZ – Slovenska inženirska zveza

SGD je včlanjeno v SIZ. S tem je izpolnjen pogoj o obveznem članstvu SGD v SIZ za pridobitev naziva Evro inženir (EUR ING).

1.7. Druge aktivnosti

1.7.1. V okviru Sekcije za promocijo geoloških znanosti je bil pripravljen osnutek sprememb in dopolnitev

geoloških vsebin v učnih načrtih osnovnih in srednjih šol. Pripravljene in posredovane so bile: Poziv k ureditvi poučevanja geoloških vsebin v osnovni in srednji šoli ter Poziv k sodelovanju z geološko stroko pri strokovnem pregledu geoloških učnih vsebin v učbenikih.

1.7.2. Spletna stran društva deluje na povezavi <http://www.slovenskogeoloskodrustvo.si/>

2. Objavljeno letno poročilo društva

2.1. V skladu s sklepom izvršnega odbora društva je bilo letno poročilo SGD objavljeno kot prispevek v letnem biltenu Geološkega zavoda Slovenije Mineralne surovine in v reviji Geologija. COBISS zapisi so naslednji:

- 2.1.1. BRAČIČ ŽELEZNIK Branka, NOVAK, Matevž. Poročilo Slovenskega geološkega društva za leto 2018, *Mineralne surovine v letu 2018*, ISSN 1854-3995, 2019, leto 15, št. 1, str. 114-117. [COBISS.SI-ID 2963285];
- 2.1.2. BRAČIČ ŽELEZNIK Branka, NOVAK, Matevž. Poročilo Slovenskega geološkega društva za leto 2018. *Geologija*, ISSN 0016-7789. [Tiskana izd.], 2019, vol. 62, no. 1, str. 138-140. [COBISS.SI-ID

3. Program dela društva za leto 2020

Zaradi izrednih izmer in ukrepov, ki so uvedeni zaradi epidemije koronavirusa, so vse aktivnosti, ki so bile načrtovane za mesece marec, april in maj, neizvedljive in jih bomo skušali izvesti, ko se bodo razmere vrnile v normalno stanje.

3.1. Strokovna predavanja

- 3.1.1. Predavanje **Jerneja Kerčmarja** (Petrol Geo d.o.o.) z naslovom »**Visokotemperaturni geotermalni viri v Sloveniji z možnostjo proizvodnje električne energije**« je bilo 5. februarja 2018 ob 17. uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Aškerčeva 12, v predavalnici 210.
- 3.1.2. V aprilu je načrtovano predavanje dr. **Mirke Trajanove** (Geološki zavod Slovenije) z naslovom »**Paleogeografija slovenjgraškega miocenskega bazena in odsev na razkrivanje pohorskega tektonskega bloka**«.
- 3.1.3. V aprilu je načrtovano predavanje dr. **Rachel Wood** (The University of Edinburgh, Škotska) v okviru turneje IAS Special Lecture Tour 2019-20.

3.2. Strokovne ekskurzije

- 3.2.1. V maju 2020 je načrtovana **geološka ekskurzija v Armenijo**. Zaradi aktualnih razmer bo prestavljena ali na jesenski termin ali pa v leto 2021.
- 3.2.2. V maju ali juniju 2020 so načrtovani terenska delavnica in predavanja o ihnologiji – “**Technology: Organism-substrate interactions in space and time**”, ki jo bosta vodila Gabriela Mangano in Luis Buatios (University of Saskatchewan, Kanada)
- 3.2.3. V maju 2020 je načrtovan geološki izlet v **Geopark Idrija**.
- 3.2.4. V letu 2020 je načrtovan tudi **geološki izlet na Potočko zijalko** in ogled paleontološke zbirke v Solčavi
- 3.2.5. V jesenskem času je načrtovan ogled **Geotermalne učne poti Cerčno**.

3.3. Aktivnosti za promocijo geologije

- 3.3.1. V sodelovanju z Oddelkom za geologijo Naravoslovnotehniške fakultete bo organizirana **okrogla miza** na temo geoloških vsebin v formalnem izobraževanju (pregled za nazaj in izzivi za prihodnost), kjer bodo povabljeni predstavniki stroke, odločevalskih institucij (npr. ministrstvo, Zavod za šolstvo), založbe in predstavniki iz prakse (učitelji).
- 3.3.2. Z dogodkom **Dan geologije** želimo širši javnosti predstaviti pomen geologije v vsakdanjem življenju in s tem ozavestiti zavedanje o pomembnosti te stroke. Dogodek se izvaja v okviru formalnega in neformalnega izobraževanja. Kot izvajalci na dogodku sodelujejo strokovnjaki geologi iz različnih institucij.
- 3.3.3. S sodelovanjem na različnih dogodkih si želimo geološko znanost predstaviti širši javnosti, tako z vidika njene znanstvene pomembnosti, kakor uporabnosti v sodobni družbi. Tematsko se delavnice in predstavitve prilagajajo tematiki posameznega dogodka. V letu 2020 bomo ponovno sodelovali na **48. mednarodnih dnevih mineralov, fosilov in okolja MINFOS** v Trziču, na **Vrtu eksperimentov v okviru 12. Znanstivala**, na **Dnevu za Savinjo**, na **12. koliščarskem dnevu** in **Noči raziskovalcev**.
- 3.3.4. V okviru Sekcije za promocijo geološke znanosti bomo pripravili predlog sprememb in nadgradnje geoloških vsebin v obstoječih učnih načrtih za osnovne in srednje šole.

3.4. Delovna akcija čiščenja geološkega profila

Tradicionalna delovna akcija čiščenja zarasti na geoloških naravnih vrednotah v sodelovanju z Zavodom RS za varstvo narave (ZRSVN) bo predvidoma izvedena jeseni. Kraj in datum bosta kmalu določena.

3.5. GeoLOV in GeoTEK

Peti tradicionalni **GeoTEK** bo Slovensko geološko društvo organiziralo tudi v l. 2020.

3.6. Druge aktivnosti v letu 2020

- 3.6.1. Nadaljuje se delo na pripravi Zakona o geosferi
- 3.6.2. Nadaljevalo se bo delo na pripravi 6. Slovenskega geološkega kongresa
- 3.6.3. V letu 2020 bo SGD praznovalo 70 let delovanja. Ob temu dogodku se načrtujejo aktivnosti, ki bi poudarile pomen geologije v družbi.

4. Članarina

4.1. Članarine v SGD

Članarina za leto 2019 je znašala za člane 15 EUR, za študente pa 7,5 EUR. V letu 2019 je članarino plačalo 69 članov.

Članarina bo v letu 2020 ostala nespremenjena.

5. Razno

- 5.1. Sodelovanje s sorodnimi društvi.** SGD dobro sodeluje s tujimi geološkimi društvi (predvsem Hrvaškim in Srbskim) ter z drugimi društvi s sorodnimi cilji (Geomorfološkim društvom Slovenije – GDS, Društvom slovenski komite mednarodnega združenja hidrogeologov – SKIAH, Prirodoslovnim društvom Slovenije – PDS).
- 5.2.** Na pobudo Centralne tehnične knjižnice bomo sodelovali v njihovih Ustvarjalnicah. Oblika in vsebine še niso dogovorjene.

V Ljubljani, 27. 03. 2020

Za IO SGD

mag. Branka Bračić Železnik, predsednica

dr. Matevž Novak, podpredsednik

